

Brüssel, 30.6.2020
COM(2020) 272 final

KOMISJONI ARUANNE

2019. AASTA ARUANNE SUBSIDIAARSUSE JA PROPORTSIONAALSUSE PÕHIMÕTTE KOHALDAMISE KOHTA NING SUHETE KOHTA LIIKMESRIIKIDE PARLAMENTIDEGA

2019. AASTA ARUANNE

SUBSIDIAARSUSE JA PROPORTSIONAALSUSE PÕHIMÖTTE KOHALDAMISE KOHTA NING SUHETE KOHTA LIIKMESRIIKIDE PARLAMENTIDEGA

1. SISSEJUHATUS

Käesolev dokument on 27. aruanne subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta. Aruanne esitatakse vastavalt Euroopa Liidu lepingu ja Euroopa Liidu toimimise lepingu protokolli nr 2 artiklile 9. Nagu 26. aruandes, käsitletakse ka käesolevas aruandes lisaks komisjoni suhteid liikmesriikide parlamentidega, kellel on subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamisel tähtis roll.

Komisjon astus 2019. aastal samme, et järgida subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse rakkerühma „Teeme vähem, aga paremini“ esitatud soovitusi. 2019. aasta oli üleminekuaasta – komisjoni ühe koosseisu volitused lõppesid ja teise omad algasid – ning komisjoni algatuste ja seadusandlike ettepanekute arv oli väiksem kui varasematel aastatel. Sellest tulenevalt liikmesriikide parlamentide töömaht subsidiaarsuse põhimõtte järgimise kontrolli mehhanismi ja komisjoniga peetava poliitilise dialoogi raames ajutiselt vähenes. Komisjon sai 159 arvamust, millest ükski ei olnud põhjendatud arvamus. Euroopa Liidu Kohus selgitas kahes 2019. aastal tehtud otsuses proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamist.

2. SUBSIDIAARSUSE JA PROPORTSIONAALSUSE PÕHIMÖTTE KOHALDAMINE INSTITUTSIOONIDES

2.1. Komisjon

Subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse rakkerühma „Teeme vähem, aga paremini“ soovitude järelmeetmed

2019. aastal hakkas komisjon ellu viima meetmeid, millest ta oli teatanud oma 2018. aasta oktoobri teatises „Subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte rolli suurendamine ELi poliitikakujundamises“,¹ et järgida subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse rakkerühma „Teeme vähem, aga paremini“² esitatud soovitusi.

7. märtsil 2019 tegi president Juncker kirjas Euroopa Parlamendi presidendile ja nõukogu eesistujale ettepaneku jätta kaheksanädalasest ajavahemikust, mil liikmesriikide parlamendid saavad põhjendatud arvamusid esitada, välja ajavahemik 20. detsembrist 10. jaanuarini ning rakendada seda korda alates 2019. aasta detsembrist. 27. mail 2019 kinnitas Euroopa Parlament ja 4. juulil 2019 nõukogu, et nad võtsid selle korra teadmiseks³. Komisjon rakendas seda korda esimest korda 2019.–2020. aasta jõulude/aastavahetuse perioodil.

---

¹ COM(2018) 703 final, 23.10. 2018. Teatist on kirjeldatud 2018. aasta aruande punktis 2.1 (https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/annual-report-subsidiarity-proportionality-and-relations-with-national-parliaments_en_0.pdf). Liikmesriikide parlamendid esitasid teatise kohta mitu arvmust, mida on vaadeldud allpool punktis 4.

² Lisateavet rakkerühma töö kohta leiab 2018. aasta aruande punktist 2.1 ja aadressilt: https://ec.europa.eu/commission/priorities/democratic-change/better-regulation/task-force-subsidiarity-proportionality-and-doing-less-more-efficiently_et.

³ Nõukogu vastuse kohta vt ka punkt 2.3 allpool.

Komisjon viis lõpule ka ettevalmistused, mida ta oli teinud selleks, et esitada koondvastused põhjendatud arvamustele, mille liikmesriikide parlamendid esitavad komisjoni seadusandlike ettepanekute kohta subsidiaarsuse põhimõtte järgimise kontrolli mehhanismi raames ja millel on seitse või enam häält, aga mille puhul nn kollase kaardi menetluse käivitamise künnis jääb ületamata. Paraku ei saanud komisjon 2019. aastal ühtki põhjendatud arvamust⁴.

Komisjon võttis oma parema õigusloome alases töös ja kokkuvõtete tegemisel ka muid järeelmeetmeid (vt allpool).

Parema õigusloome tegevuskava ja kokkuvõtete tegemine

2019. aastal jätkas komisjon tõhustatud parema õigusloome tegevuskava kohaldamist ning subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte lõimimist poliitikakujundamise kõikidesse etappidesse. Veebisait „Avaldage arvamust!“⁵ on osutunud kasulikuks ühtseks juurdepääsupunktiks, mis võimaldab kodanikel ja sidusrühmadel osaleda komisjoni poliitikakujundamises. Samuti jätkas komisjon kehtivate õigusaktide ja poliitikaraamistike hindamist enne nende muutmiseks ettepanekute esitamist. Sellise hindamise käigus analüüsitakse, kas kehtivad poliitikameetmed täidavad endiselt oma eesmärgi või tuleks need subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte valguses tühistada või läbi vaadata.

Õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse (REFIT) platvorm⁶ andis üldsusele ja sidusrühmadele võimaluse suhelda komisjoniga kehtivate regulatiivsete meetmetega kaasneva võimaliku liigse koormuse või nende meetmete ebatõhususe teemal. 2019. aastal esitati REFITi platvormi kaudu 16 arvamust, sealhulgas soovitusid komisjonile selle kohta, kuidas kehtivate ELi õigusaktidega kaasnevat regulatiivset koormust leevendada ja vähendada⁷. Komisjon vastab neile soovitudele eeskätt rakendades oma tööprogramme, mis hõlmavad REFITi algatusi. REFITi platvormi volitused lõppesid 2019. aastal, 2020. aastal asendatakse see platvorm uue platvormiga. Alates REFITi platvormi kasutuselevõtust 2015. aastal on selle kaudu esitatud 105 soovitud.

2019. aprillis lõpetas komisjon oma parema õigusloome poliitika kokkuvõtte tegemise. Selle käigus konsulteeriti põhjalikult sidusrühmadega, ELi institutsioonide ja asutustega ning avalikkusega. Järeldused võeti kokku teatises „Parem õigusloome: kokkuvõtete tegemine ja pingutuste jätkamine“ ning sellele lisatud komisjoni talituste töödokumentides⁸. Esimene asepresident Timmermans tutvustas neid järeldusi ja arutas neid sidusrühmadega 29. aprillil toimunud konverentsil⁹.

Subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise seisukohast on olulised järgmised järeldused.

- REFITi platvormi asemele tuleval platvormil tuleks lisaks praegusele õigusnormide lihtsustamisele pöörata suuremat tähelepanu subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse

---

⁴ Vt punkt 3 allpool.

⁵ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say_et.

⁶ Lisateavet toimivuskontrollide kohta leiab REFITi platvormi veebisaidilt: https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/refit-making-eu-law-simpler-and-less-costly/refit-platform/refit-platform-work-progress_et.

⁷ http://ec.europa.eu/smart-regulation/refit/simplification/consultation/contributions_et.htm.

⁸ COM(2019) 178 final ja SWD(2019) 156 final, 15.4.2019.

⁹ Lisateavet leiab aadressilt: https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/planning-and-proposing-law/better-regulation-why-and-how/better-regulation-taking-stock-and-sustaining-our-commitment_en.

põhimõttele ning õigusnormide põhjalikkusele. Selleks on tähtis laiendada õiguskontrollikomitee eksperditeadmisi ning kaasata rohkem kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi, kes vastutavad suure osa ELi õigusaktide rakendamise eest¹⁰.

- Et parandada subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte hindamist, on komisjon lubanud lõimida rakkerühma välja pakutud ühise tabeli oma parema õigusloome suunistesse ning kasutada seda subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse hindamiseks ettepanekutele lisatavates mõjuhindangutes ja seletuskirjades.

Subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse analüüs

Parema õigusloome suunistes ja neile lisatud töövahendites¹¹ nõutakse komisjonilt subsidiaarsuse analüüsi tegemist, kui hinnatakse kehtivate meetmete jätkuvat asjakohasust ja Euroopa lisaväärtust ning kui kaalutakse uusi algatusi valdkondades, kus ELil puudub ainupädevus. Komisjon teeb sellise subsidiaarsuse analüüsi nii seadusandlike kui ka muude algatuste puhul.

Sellel analüüsil on kaks eesmärki:

1. hinnata, kas riigi, piirkonna või kohaliku tasandi meede on kavandatud eesmärkide saavutamiseks piisav, ning
2. hinnata, kas ELi tasandi meede annaks liikmesriigi tasandi meetmega võrreldes lisaväärtust.

Kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega ei või ELi meetme sisu ega vorm minna kavandatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale. Proportsionaalsuse põhimõtte järgimine tähendab selle tagamist, et valitud lähenemisviis ja regulatiivse sekkumise ulatus on vajalik meetme eesmärkide saavutamiseks. Selline analüüs tuleks teha kõigis mõjuhindangutes, hinnangutes ja toimivuskontrollides.

Mõjuhindangud

Komisjon analüüsib subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte järgimist kõikides poliitikaettepanekute jaoks koostatavates mõjuhindangutes. Et tagada mõjuhindangute kvaliteet, teeb õiguskontrollikomitee¹² sõltumatu kvaliteedikontrolli.

Oma ametiaja viimasel aastal keskendus Junckeri komisjon selle tagamisele, et juba esitatud ettepanekud liiguksid vastuvõtmiseks kaasseadusandjate kätte, ning võttis vastu vähe uusi seadusandlikke ettepanekuid. Seepärast esitas õiguskontrollikomitee 2019. aastal arvamuse üheainsa mõjuhindangu kohta, mis käsitles Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi

---

¹⁰ Teadusuuringute Ühiskeskus on osalenud arvukates algatustes, mille eesmärk on parandada kohaliku ja piirkondliku poliitikakujundamise kvaliteeti, näiteks katseprojektis „Teadus kohtub piirkondadega“, millega edendati kõikjal ELis tõenduspõhist poliitikakujundamist.

¹¹ https://ec.europa.eu/info/files/better-regulation-toolbox_en.

¹² Õiguskontrollikomiteesse kuuluvad esimees (peadirektori tasandil) ja kuus täisliiget, kellest kolm on väljastpoolt komisjoni. Kõik komitee liikmed on sõltumatud ja tegutsevad iseenda nimel, tuginedes enda eksperditeadmistele. Komitee kontrollib mõjuhindangute, toimivuskontrollide ja ulatuslike hindamiste kvaliteeti. Subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse on osa sellest kvaliteedikontrollist. https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/regulatory-scrutiny-board_et.

määruse uuestisõnastamist ning selle instituudi strateegilise innovatsioonikava loomist¹³. Selles mõjuhinnaangus jõuti järeldusele, et instituut toob selget ELi lisaväärtust, mis seisneb teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonda tehtavate investeeringute mastaabisäästus, ulatuses ja kiiruses võrreldes sellega, mida võimaldavad riiklikud ja piirkondlikud algatused ja lahendused.

Hindamised ja toimivuskontrollid

Subsidiaarsus ja proportsionaalsus on tähtsad aspektid ka hindamistes ja toimivuskontrollides, mille tegemisel vaadeldakse, kas ELi tasandi meede on toonud tõhususe, tulemuslikkuse, sidususe, asjakohasuse ja Euroopa lisaväärtuse mõttes oodatud tulemusi. 2019. aastal viis komisjon lõpule umbes 70 hindamist, sealhulgas neli toimivuskontrolli (hinnati laiemaid poliitikavaldkondi), mis puudutasid veepoliitika raamistikku ja üleujutuste direktiivi, õhukvaliteeti, järelevalvelist aruandlust ja ettevõtjate avalikku aruandlust.

Õiguskontrollikomitee kontrollis 2019. aastal 18 ulatuslikku hindamist ja toimivuskontrolli. Need hindamised hõlmasid paljusid aspekte, millest mõni oli subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse seisukohast eriti oluline.

- Asulareovee puhastamise direktiivi hindamine¹⁴

Kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega on liikmesriikide ülesanne tagada, et kodanikud saavad vajaduse korral liituda reovee kogumise süsteemiga. Samas on vajalikud ELi tasandi meetmed, kuna piiriülesed valgalad katavad 60 % ELi territooriumist. Ilma reovett käsitleva ELi direktiivita, millega nähti kõikidele liikmesriikidele ette sarnane ajakava reovee kogumise ja käitlemise taristu loomiseks, oleks piiriülese jõe ülemjooksul asuvate liikmesriikide mis tahes tegematajätmine võinud kahjustada jõe alamjooksul asuvate liikmesriikide tegevust.

- Veepoliitika raamdirektiivi ja üleujutuste direktiivi toimivuskontroll¹⁵

Nende kahe direktiiviga loodi paindlik raamistik, mis edendab tervikliku lähenemisviisi rakendamist tegelemisel mitmesuguse survega, mida avaldavad seoses veega eri poliitikavaldkonnad. Selles raamistikus on jäetud liikmesriikidele märkimisväärne kaalutusõigus asukohapõhiste eesmärkide, meetodite ja meetmete kindlaksmääramisel, ent samas tagatud ühtlustamine ja võrdsed tingimused. Hindamise käigus avastati selles lähenemisviisis üks puudus, nimelt liikmesriigid olid rakendanud direktiive teatud küsimuste puhul väga erinevalt, soovitatav oleks olnud ühtsem lähenemisviis. Näiteks ei ole ühtki selget põhjendust sellele, miks sama valgala jagavatel liikmesriikidel on väga erinevad standardid valgalale iseloomulike saasteainete jaoks. Need erinevused võivad mõnel juhul olla tingitud kohalikest eripäradest, kuid paljudel juhtudel saab neid selgitada vaid muude teguritega, nagu poliitiline tahe (kulude katmiseks), vastuseis muutustele või tehnilise suutlikkuse puudumine (seire tegemiseks).

---

¹³ SWD(2019) 330 final, 11.7.2019.

¹⁴ SWD(2019) 700 final, 13.12. 2019. Asulareovee puhastamise direktiivi (91/271/EMÜ) hindamine.

¹⁵ SWD(2019) 439 final, 10.12.2019. Veepoliitika raamdirektiivi, põhjaveedirektiivi, keskkonnakvaliteedi standardite direktiivi ja üleujutuste direktiivi toimivuskontroll.

2.2. Euroopa Parlament

2019. aastal sai Euroopa Parlament liikmesriikide parlamentidelt protokolli nr 2 alusel subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta ametlikult 62 avaldust¹⁶. Ükski neist ei olnud põhjendatud arvamus protokollis tähenduses, kus oleks tõstatatud subsidiaarsuse põhimõtte järgimisega seotud küsimusi. Võrdluseks võib tuua, et 2018. aastal sai Euroopa Parlament ametlikult 46 põhjendatud arvamust ja 427 muud avaldust. Need näitajad osutavad sellele, et liikmesriikide parlamendid ei näe subsidiaarsuse kontrolli mehhanismi ELi õigusloomeprotsessi aeglustamise viisina, vaid oma seisukohtade ja murede väljendamise vahendina. Kõik liikmesriikide parlamentide esitatud dokumendid on tehtud kättesaadavaks liikmesriikide parlamentide dokumente sisaldavas Euroopa Parlamendi andmebaasis CONNECT¹⁷.

Euroopa Parlamendi kodukorra VI lisa alusel on õiguskomisjonil üldine vastutus tagada subsidiaarsuse põhimõtte järgimine. Iga kuue kuu tagant määratakse fraktsioonide rotatsiooni alusel üks õiguskomisjoni liige subsidiaarsusküsimustes alaliseks raportööriks. 2019. aasta esimeses pooles oli alaline raportöör Angel Dzhambazki (Euroopa Konservatiivide ja Reformistide fraktsioon), aasta teises pooles Nacho Sanchez Amor (sotsiaaldemokraatide ja demokraatide fraktsioon).

Õiguskomisjon panustab subsidiaarsuse ja proportsionaalsusega seotud küsimustes ka COSACi¹⁸ poolaastaruannetesse.

Euroopa Parlamendi uuringuteenistus on abistanud jätkuvalt Euroopa Parlamenti subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte arvessevõtmisel parlamendi töös:

- kontrollides pidevalt komisjoni mõjuhindangute subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse aspekte ning juhtides tähelepanu murele, mida olid nende pärast väljendanud eeskätt liikmesriikide parlamendid ja Regioonide Komitee;
- tagades, et neid põhimõtteid järgitakse täielikult Euroopa Parlamendi enda töös, näiteks kui tehakse mõjuhindanguid parlamendi enda sisuliste muudatusettepanekute kohta või kui analüüsitakse uute õigusaktide kohta ELi toimimise lepingu artikli 225 kohaselt tehtud parlamendi ettepanekute lisaväärtust ja ELi tasandi meetmete puudumise maksumust;
- kontrollides subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse aspekte mõjuhindangute koostamisel, keskendudes ELi lisaväärtusele.

2.3. Nõukogu

1. juulil 2019 võttis nõukogu teadmiseks uue korra, mille rakendamise ettepaneku oli komisjon nõukogule ja Euroopa Parlamendile teinud. Selle korra kohaselt ei arvestata aluslepingute protokollis nr 2 ette nähtud kaheksanädalase ajavahemiku sisse ajavahemikku 20. detsembrist 10. jaanuarini, välja arvatud kiireloomulistel juhtudel, mida tuleb asjakohaselt põhjendada¹⁹. Nõukogu teavitas komisjoni uue korra teadmiseks võtmisest 4. juulil alaliste esindajate komitee

---

¹⁶ Seda, kuidas Euroopa Parlament liikmesriikide parlamentide põhjendatud arvamusi menetleb, on kirjeldatud 2016. aasta subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse aruande punktis 2.3.

¹⁷ <http://www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/connect/welcome.html>

¹⁸ COSACi kohta vt punkt 5 allpool.

¹⁹ Nõukogu dokument ST 10722/19, kättesaadav [nõukogu registris](#). Selle korra kohta vt ka punkt 2.1 eespool.

eesistuja kaudu. Selles kirjas leidis nõukogu, et uus kord on samm edasi hõlbustamaks liikmesriikide parlamentidel kontrollida seadusandlike aktide eelnõude vastavust subsidiaarsuse põhimõttele kooskõlas aluslepingute protokolliga nr 2.

Vastavalt protokolli nr 2 artiklile 4 peab nõukogu edastama liikmesriikide parlamentidele kõik liikmesriikide rühmade, Euroopa Liidu Kohtu, Euroopa Keskpanga ja Euroopa Investeerimispanga koostatud seadusandlike aktide eelnõud. 2019. aasta märtsis saatis nõukogu liikmesriikide parlamentidele talle laekunud Euroopa Investeerimispanga taotluse muuta Euroopa Investeerimispanga põhikirja kooskõlas ELi toimimise lepingu artiklis 308 sätestatud seadusandliku erimenetlusega²⁰.

Lisaks aluslepingutest tulenevate kohustuste täitmisele hoiab nõukogu liikmesriike kursis arvamustega, mille liikmesriikide parlamendid on esitanud komisjoni seadusandlike ettepanekute kohta. 2019. aastal edastas nõukogu peasekretariaat delegatsioonidele 26 poliitilise dialoogi käigus esitatud arvamust²¹. Nõukogu ei saanud 2019. aastal protokolli nr 2 alusel ühtki põhjendatud arvamust.

2.4. Regioonide Komitee²²

Regioonide Komitee (edaspidi „komitee“) jätkas kogu 2019. aasta vältel tööd selle tagamiseks, et subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse rakkerühma „Teeme vähem, aga paremini“ soovitusel saaksid täidetud ja nn aktiivsest subsidiaarsusest saaks reaalsus²³. Komitee korraldas aktiivse subsidiaarsuse teemal kõrgetasemelise arutelu 14.–15. märtsil 2019 Bukarestis toimunud Euroopa piirkondade ja linnade 8. tippkohtumisel, kus käivitati komitee katseprojekt (RegHub), mille raames luuakse piirkondlikud keskused, et jälgida ELi poliitika elluviimist piirkonna ja kohalikul tasandil. 2019. aastal korraldati katseprojekti RegHub raames kaks konsultatsiooni – üks riigihangete ja teine õhukvaliteedi teemal –, mõlema konsultatsiooni tulemusel valmis põhjalik rakendamisaruanne²⁴.

Otsese vastusena komisjoni teatisele „Parem õigusloome: kokkuvõtete tegemine ja pingutuste jätkamine“²⁵ võttis komitee 2019. aasta oktoobris vastu arvamuse²⁶ (raportöör: Olgierd Geblewicz, Euroopa Rahvapartei), milles on esitatud komitee seisukohad parema õigusloome ja

---

²⁰ 2019/0804 (CNS) – nõukogu dokument 2338/19, kättesaadav [nõukogu registris](#).

²¹ Euroopa Parlamendis, nõukogus ja komisjonis registreeritud arvamuste arv lahkneb, sest kõik arvamused ei laekunud kõikidele institutsioonidele ning institutsioonid loendavad erineval viisil arvamusi, mille mitme liikmesriigi parlamendid on saatnud koos.

²² Subsidiaarsusega seotud tegevuse üksikasjalikum kirjeldus on esitatud Regioonide Komitee 2019. aasta subsidiaarsuse aruandes, mis on pärast Regioonide Komitee juhatuse poolset vastuvõtmist kättesaadav aadressil: <http://portal.cor.europa.eu/subsidiarity/Pages/default.aspx>.

²³ Rakkerühma töö ja järelmeetmete kohta vt ka 2018. aasta aruande (COM(2019) 333) ja käesoleva aruande punkt 2.1. Rakkerühma jaoks tähendas aktiivne subsidiaarsus muu hulgas vajadust „suurendada liikmesriikide parlamentide ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste võimalusi osaleda varajases etapis, et kujundada uusi algatusi ja juhtida tähelepanu mureküsimustele“, tuginedes oma eripädevustele ja konkreetsetele kogemustele ELi poliitika elluviimisel. Seega aitaks aktiivse subsidiaarsuse põhimõtte rakendamine tagada, et ELi tasandil poliitika rakendamist hinnataks kõrgemalt ja et sellel oleks suurem poolehoid ning et kokkuvõttes kõigil valitsustasanditel oleks suurem vastutustunne selle poliitika suhtes.

²⁴ Aruanded on kättesaadavad aadressil: <https://cor.europa.eu/et/our-work/Pages/network-of-regional-hubs.aspx>.

²⁵ COM(2019) 178 final, 15.4.2019. Vt ka punkt 2.1.

²⁶ <https://cor.europa.eu/ET/our-work/Pages/OpinionTimeline.aspx?opId=CDR-2579-2019>

aktiivse subsidiaarsuse rolli kohta ELi poliitikakujundamises. Komitee kinnitab selles oma toetust paremale õigusloomele, rõhutades, et see peab olema ühine jõupingutus.

Oluline sündmus edendamaks mõttevahetust aktiivse subsidiaarsuse teemal ja selle rolli üle Euroopa tuleviku teemalistes aruteludes, oli komitee 9. subsidiaarsuse konverents²⁷. See tõi kokku kõik valitsemistasandid, et arutada, kuidas aktiivset subsidiaarsust ELis kõige paremini rakendada ja kuidas kasutada seda lähenemisviisi selleks, et tuua EL uuesti lähemale oma kodanikele. Konverentsil käivitati piirkondlikes parlamentides toimuva poliitilise arutelu panusele keskenduv uus katseprojekt, mis viiakse ellu koostöös Euroopa Liidu Piirkondlike Seadusandlike Kogude Konverentsiga (CALRE). Projekti eesmärk on anda komisjoni iga-aastasele tööprogrammile piirkondlik mõõde, võimaldades seadusandlike volitustega piirkondlikel parlamentidel tööprogrammi koostamisel sõna sekka öelda.

2019. aastal kasutas komitee subsidiaarsuse järelevalveks taas oma subsidiaarsuse tööprogrammi. Kuna Euroopa Komisjoni 2019. aasta tööprogrammis loetletud algatused olid enamjaolt muud kui seadusandlikud algatused, valiti subsidiaarsuse tööprogrammi vaid kolm prioriteetset algatust: „Euroopa jätkusuutlik tulevik“, „Õiglane ja tulevikukindel ühtne turg“ ning „Digitaalse ühtse turu loomise lõpuleviimine“.

Komitee hindas vastavust subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõttele seadusandlike ettepanekute puhul, mille kohta ta esitas arvamuse²⁸. 2019. aastal võttis komitee vastu 49 arvamust, millest vaid viis olid seotud seadusandlike ettepanekutega.

Kõik viis arvamust seadusandlike ettepanekute kohta sisaldasid kas otsest hinnangut subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte järgimise kohta või konkreetseid soovitusi parandada nende põhimõtete järgimist. Näiteks liiklusohutust ja automatiseeritud liikuvust käsitlevas arvamuses jõuti järeldusele, et vaja on „kaasata kohalikud ja piirkondlikud osalejad direktiivi kohaldamisala laiendamisse, eelkõige mis puudutab selle sätetega hõlmataivate teelõikude määratlemist“, ning esitati ettepanekud selle kohta, kuidas muuta komisjoni ettepanekut, et see oleks paremini koosõlas subsidiaarsuse põhimõttega.

Kuigi enamik algatusi olid muud kui seadusandlikud algatused, rakendas komitee ka 2019. aastal pühendunult oma aktiivse subsidiaarsuse lähenemisviisi – paljud muid kui seadusandlikke ettepanekuid käsitlevad arvamused sisaldasid nii hinnangut subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte järgimise kohta asjaomases poliitikavaldkonnas kui ka edasiviivaid soovitusi võimalike probleemide lahendamiseks. Üks näide on aramus, mis käsitleb aruannet riigihankedirektiivide rakendamise kohta. Selles arvamuses, mis põhineb komitee piirkondlike keskuste võrgustiku esimesel konsultatsioonil, on antud üksikasjalik ülevaade peamistest probleemidest, millega kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused puutuvad kokku riigihankeid käsitlevate 2014. aasta direktiivide rakendamisel, ning kõige sagedasematest direktiivide ebaõige kohaldamise põhjustest. Tuginedes piirkonna ja kohaliku tasandi empiirilistele andmetele, on arvamuses välja toodud ka olulised probleemid, näiteks leitakse selles, et „piiriülesed hanked [ei ole] kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele lisaväärtust andnud. Hoolimata kogu ELis korrapäraselt toimuvatest pakkumismenetlustest, mis on kulukad ja aeganõudvad, ei tehta

---

²⁷ Konverents, mille korraldasid ühiselt Regioonide Komitee ja piirkondlike parlamentide presidentide Itaalia konverents, toimus 22. novembril 2019 Roomas: <https://cor.europa.eu/en/news/Pages/changing-the-way-the-eu-works.aspx>.

²⁸ Kodukorra artikli 55 lõige 2, ELT L 65, 5.3.2014, lk 41, <https://cor.europa.eu/en/members/Documents/CoR-Rules-of-Procedure-EN.pdf#search=Rules%20of%20Procedure>.

piiriüleseid pakkumusi üldse või neid tehakse väga vähe“. Arvamuses on esitatud poliitilised soovitusel, et need probleemid lahendada.

Subsidiaarsuse eksperdirühmaga konsulteeriti 2019. aastal kahel korral.

Neist esimene oli seotud subsidiaarsuse tööprogrammi prioriteetse algatusega. Subsidiaarsuse eksperdirühmaga konsulteeriti prioriteetse algatuse „Digitaalse ühtse turu loomise lõpuleviimine“ raames, et toetada komitee raportööri väärinfovastase tegevuskava teemalise arvamuse koostamisel. Eksperdirühm ei toonud välja ühtki olulist subsidiaarsuse või proportsionaalsusega seotud probleemi, kuna tegevuskavas kavandatud meetmed põhinevad eri valitsemistasandite koostööl. Analüüsis jõuti järeldusele, et subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse küsimust kõrvale jättes oleks kasulik, kui väärinfovastase tegevuskavaga edendataks aluslepingus sätestatud lojaalse koostöö või mitmetasandilise valitsemise põhimõtet.

Teisel korral konsulteeriti subsidiaarsuse eksperdirühmaga selleks, et aidata raportööril koostada arvamust teemal „Euroopa poolaasta ja ühtekuuluvuspoliitika: struktuurireformide kooskõlastamine pikaajaliste investeeringutega“, millesse andsid oma panuse kolm eksperti. Ekspertid esitasid kooskõlas aktiivse subsidiaarsuse lähenemisviisiga ettepanekuid subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte järgimisega seotud probleemide lahendamiseks. Neile tuginedes rõhutab komitee, et „parim viis subsidiaarsuse põhimõtte rikkumise vältimiseks ja poliitika tõhusa kooskõlastamise tagamiseks on kohalike ja piirkondlike omavalitsuste täielik ja struktureeritud kaasamine Euroopa poolaastasse, pidades silmas partnerluse ja mitmetasandilise valitsemise põhimõtet“.

Subsidiaarsuse järelevalve võrgustiku²⁹ koosseis 2019. aastal ei muutunud (156 partnerit). REGPEX³⁰ – subsidiaarsuse järelevalve võrgustiku alamvõrgustik, mis on avatud seadusandlike volitustega piirkondlikele parlamentidele³¹ ja valitsustele – seisis seoses seadusandlike ettepanekute vähesusega 2019. aastal silmitsi märksa väiksema töökoormusega. 2019. aastal esitati vaid kaks seisukohta, võrreldes 2018. aasta 95ga.

2.5. Euroopa Liidu Kohus

2019. aastal tegi Euroopa Liidu Kohus (edaspidi „Euroopa Kohus“) ühe otsuse subsidiaarsuse põhimõtte järgimise kohta ELi õigusaktis. Oma 6. juuni 2019. aasta otsuses kohtuasjas C-264/18³² leidis Euroopa Kohus, et liidu seadusandja ei rikkunud subsidiaarsuse põhimõtet, jättes õigusteenused riigihankeid käsitleva direktiivi 2014/24/EL³³ kohaldamisalast välja, kuna ta oli sel moel toimides seisukohal, et liikmesriikide seadusandjate ülesanne on kindlaks määrata, kas nende teenuste suhtes tuleb kohaldada riigihanke-eeskirju või mitte.

²⁹ <http://portal.cor.europa.eu/subsidiarity/thesmn/Pages/default.aspx>, 2007. aasta aprillis käivitatud subsidiaarsuse järelevalve võrgustik loodi selleks, et lihtsustada kohalike ja piirkondlike ametiasutuste ning liidu tasandi vahelist teabevahetust mitmesuguste komisjoni dokumentide ning seadusandlike ja poliitiliste ettepanekute kohta. Võrgustik toimib juurdepääsupunktina, mis võimaldab kõigil partneritel teavet saada ja oma seisukohti väljendada.

³⁰ <http://portal.cor.europa.eu/subsidiarity/regpex/Pages/default.aspx>

³¹ Piirkondlike parlamentide kohta vt ka punkt 6.

³² Kohtuotsus, 6. juuni 2019, P. M. jt vs. Ministerraad, C-264/18 (Belgia konstitutsioonikohtu eelotsusetaotlus), EU:C:2019:472.

³³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/24/EL riigihangete kohta ja direktiivi 2004/18/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta, ELT L 94, 28.3.2014, lk 65.

Euroopa Kohus selgitas proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamist ka kahes kohtuasjas, kus liikmesriik oli vaidlustanud Euroopa Parlamendi ja nõukogu vastu võetud õigusakti³⁴.

Seoses selle põhimõtte järgimise kontrolli kriteeriumidega tuletab Euroopa Kohus meelde, et liidu seadusandjale tuleb anda ulatuslik kaalutusõigus valdkondades, kus tema tegevus eeldab poliitiliste, majanduslike ja sotsiaalsete valikute tegemist ning kus tal tuleb esitada keerulisi arvamusi ja hinnanguid. Seega ei ole Euroopa Kohtu meelest vaja välja selgitada, kas niisuguses valdkonnas võetud meede oli ainus või parim võimalik vahend, sest meetme õiguspärasust saab mõjutada üksnes see, et meede on pädevate institutsioonide poolt taotletavat eesmärki arvestades ilmselgelt sobimatu³⁵.

Sellest tulenevalt leidis Euroopa Kohus, et ei ole tõendatud, et liidu seadusandja tegi ilmse vea, võttes vastu direktiivi (EL) 2016/2284, mis käsitleb teatavate õhusaasteainete riiklike heitkoguste vähendamist. Euroopa Kohus selgitas, et liidu seadusandja ei ole kohustatud arvesse võtma ühe liikmesriigi erilist olukorda, kui teatav liidu õigusakt avaldab mõju kõigis liikmesriikides ja kui see eeldab, et tagatakse tasakaal erinevate olemasolevate huvide vahel, võttes arvesse õigusaktiga taotletavaid eesmärke. Seega ei saa seda, kui tasakaalu saavutamiseks ei võeta arvesse mitte ainult ühe liikmesriigi erilist olukorda, vaid kõikides liidu liikmesriikides valitsevat olukorda, pidada proportsionaalsuse põhimõttega vastuolus olevaks³⁶.

Teises otsuses³⁷ kinnitas Euroopa Kohus proportsionaalsuse põhimõtet silmas pidades direktiivi (EL) 2017/853³⁸ (millega Euroopa Parlament ja nõukogu muutsid nõukogu direktiivi 91/477/EMÜ relvade omandamise ja valduse kontrolli kohta) teatavate sätete kehtivust. Oma otsuses leidis Euroopa Kohus, et liidu seadusandja ulatuslik kaalutusõigus ei kehti mitte ainult vaidlustatud meetme laadi ja ulatuse suhtes, vaid teataval määral ka lähteandmete tuvastamise suhtes. Ent isegi juhul, kui liidu seadusandjal on ulatuslik kaalutusõigus, peab ta oma valiku tegemisel lähtuma objektiivsetest kriteeriumidest ja hindama, kas võetava meetmega taotletud eesmärgid kaaluvad üles ka olulise mõjuga negatiivsed majanduslikud tagajärjed teatavate ettevõtjate jaoks. Euroopa Kohus leidis, et liidu institutsioonid kui asjaomase meetme võtjad, peavad suutma Euroopa Kohtus tõendada, et meede on vastu võetud neile kuuluva kaalutusõiguse teostamise raames, mis eeldab kõigi nende elementide ja asjaolude arvessevõtmist, mis on kõnealuse meetme reguleerimiseseme valdkonnas asjakohased. Seepärast peavad institutsioonid olema igal juhul võimelised esitama selgelt ja üheselt mõistetaval viisil need lähteandmed, mida tuli vaidlustatud meetmete võtmisel arvesse võtta ja millest sõltus nende kaalutusõiguse teostamine. Selles kohtuasjas lükkas Euroopa Kohus tagasi väite, et liidu seadusandjal ei olnud piisavalt teavet vaidlustatud direktiivi võimaliku mõju kohta, et hinnata vastavust proportsionaalsuse põhimõttega. Euroopa Kohus leidis, et ELi institutsioonid olid võtnud seadusandlikus menetluses arvesse olemasolevaid teaduslikke andmeid ja muud kättesaadavaks muutunud teavet, sealhulgas komisjoni koostatud REFIT-hinnangu,

---

³⁴ Kohtuotsus, 13. märts 2019, Poola vs. Euroopa Parlament ja nõukogu, C-128/17, EU:C:2019:194; kohtuotsus, 3. detsember 2019, Tšehhi Vabariik vs. Euroopa Parlament ja nõukogu, C-482/17, EU:C:2019:1035.

³⁵ Otsus kohtuasjas C-482/17, punkt 77. Vt ka proportsionaalsuse hindamine 30. jaanuari 2019. aasta otsuses kohtuasjas Planta Tabak-Manufaktur Dr Manfred Obermann GmbH & Co. KG vs. Land Berlin, C-220/17, EU:C:2019:76.

³⁶ Otsus kohtuasjas C-128/17, punkt 106.

³⁷ Otsus kohtuasjas C-482/17, punktid 86–93.

³⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. mai 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/853, millega muudetakse nõukogu direktiivi 91/477/EMÜ relvade omandamise ja valduse kontrolli kohta, ELT L 137, 24.5. 2017, lk 22.

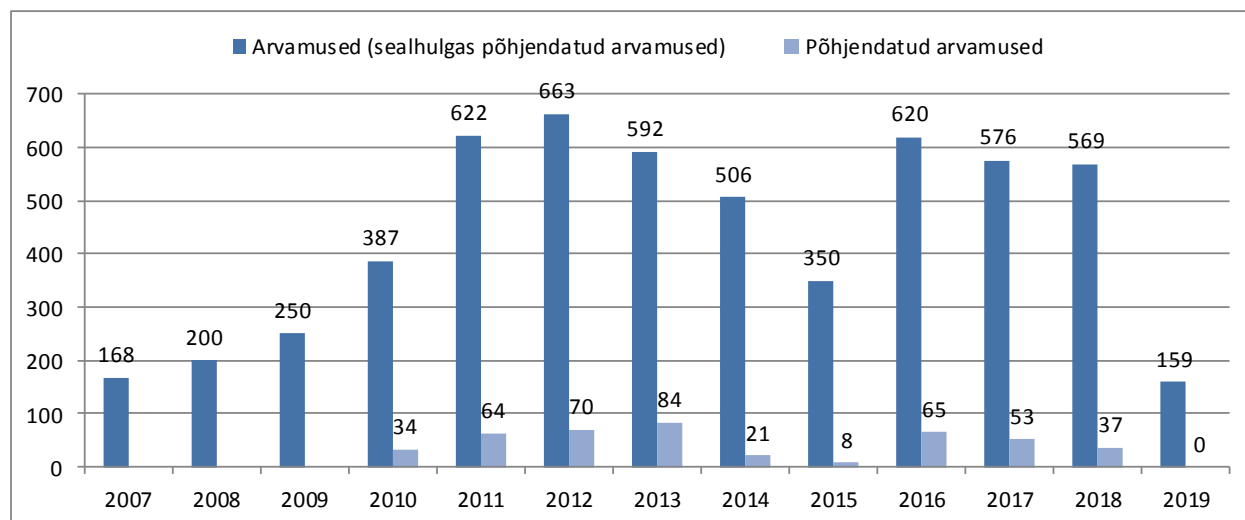
kõikvõimalike uuringute, avaliku konsultatsiooni, liikmesriikide ja sidusrühmadega peetud konsultatsioonide ning liikmesriikide esitatud mõjuhindangute andmeid ja järeldusi.

3. SUBSIDIAARSUSE PÕHIMÖTTE JÄRGIMISE KONTROLLI MEHHAANISMI KOHALDAMINE LIIKMESRIIKIDE PARLAMENTIDES

2019. aasta oli subsidiaarsuse põhimõtte järgimise kontrolli mehhanismi kasutuselevõtmisest alates esimene aasta, mil komisjon ei saanud liikmesriikide parlamentidelt **ühtki põhjendatud arvamust**. See oli suuresti põhjustatud komisjoni seadusandliku tegevuse järsust kahenemisest üleminekuaastal, mil vahetus komisjoni koosseis. 2019. aastal saatis komisjon kaasseadusandjatele ja liikmesriikide parlamentidele subsidiaarsuse põhimõtte järgimise kontrollimiseks 28 seadusandlikku ettepanekut, võrreldes 139 ettepanekuga 2018. aastal. Liikmesriikide parlamendid võtsid nende 28 ettepaneku kohta vastu 39 arvamust. See kinnitab varasemates aastaaruannetes täheldatud suundumust: põhjendatud arvamuste osakaal kahaneb nii võrreldes arvamuste koguarvuga (2016. aastal 10,5 %; 2017. aastal 9 %; 2018. aastal 6,5 %; 2019. aastal 0 %) kui ka võrreldes selliste arvamuste arvuga, mis käsitlevad komisjoni ettepanekuid, mille suhtes kohaldatakse subsidiaarsuse põhimõtte järgimise kontrolli mehhanismi, (2016. aastal 17,6 %; 2017. aastal 16 %; 2018. aastal 10,5 %; 2019. aastal 0 %).

See võib olla tingitud asjaolust, et komisjon kohaldab tõhustatud parema õigusloome tegevuskava ning et komisjon arvestab subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõttega poliitikakujundamise kõikides etappides, hindab olemasolevaid poliitikaraamistikke enne läbivaadatud õigusaktide esitamist ning hakkab Euroopa tasandil tegutsema üksnes juhul, kui tegevuse lisaväärtus on selge³⁹.

4. POLIITILINE DIALOOG LIIKMESRIIKIDE PARLAMENTIDEGA

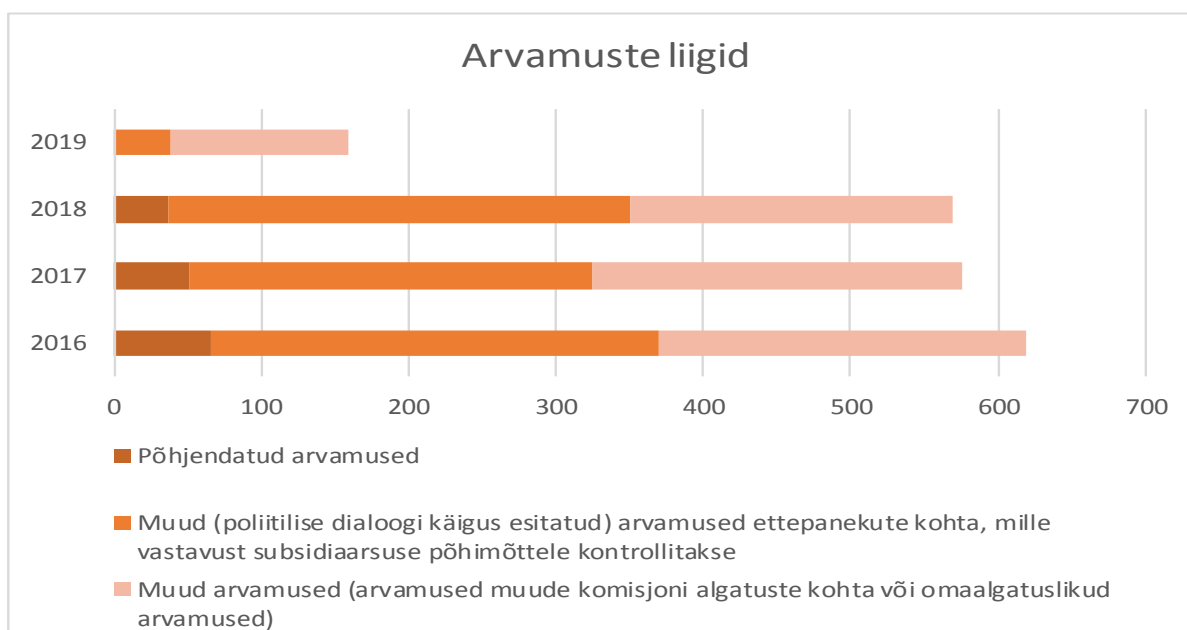

³⁹ 2020. aasta veebruaris sai komisjon Tšehhi *Poslanecká sněmovnalt* arvamuse, kus vaidlustati see seisukoht ning leiti, et põhjendatud arvamuste arvu ja osakaalu kahenemine on hoopiski murettekitav märk sellest, et liikmesriikide parlamendid on kaotanud huvi osaleda aktiivselt ELi õigusloomeprotsessis.

Üldised tähelepanekud kirjalike arvamuste kohta

Liikmesriikide parlamendid saatsid 2019. aastal komisjonile 159 arvamust. Seda on palju vähem kui eelmistel aastatel (2017. aastal 576 ja 2018. aastal 569) ning isegi vähem kui eelmisel üleminekuaastal, 2015. aastal (350). See on väikseim arv alates poliitilise dialoogi algusest 2007. aastal.

Neist 159 arvamusest vaid 39 (25 %) käsitlesid komisjoni ettepanekuid, mille suhtes kohaldatakse subsidiaarsuse põhimõtte järgimise kontrolli mehhanismi. Ülejäänud 120 arvamust (75 %) käsitlesid muid kui seadusandlikke algatusi, näiteks teatise, või olid omaalgatuslikud arvamused. See erakordselt suur osakaal⁴⁰ kajastab komisjoni esitatud seadusandlike ettepanekute arvu ajutist vähenemist, ent näitab ka liikmesriikide parlamentide huvi teha oma seisukohad komisjonile teatavaks otsustusprotsessi varajases etapis.

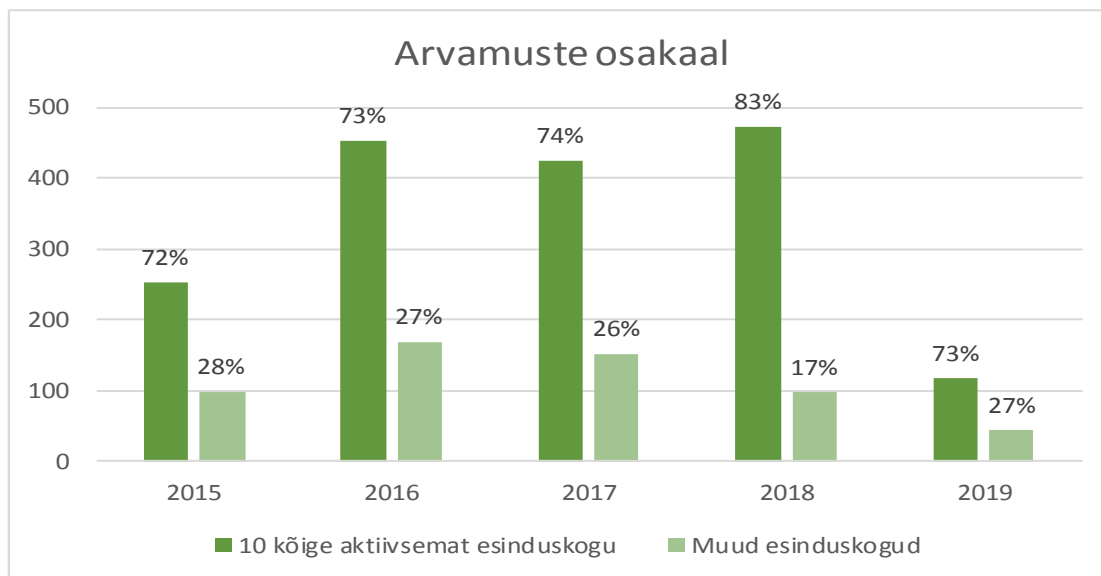

Osalemine ja ulatus

Nagu eelmistelgi aastatel, oli komisjonile saadetud arvamuste arv liikmesriikide parlamentide lõikes väga erinev. Kümme kõige aktiivsemat esinduskogu esitasid 116 arvamust, st 73 % koguarvust. See osakaal oli väiksem kui 2018. aastal (83 %), ent sarnanes varasemate aastate omale (2017. aastal 74 %, 2016. aastal 73 % ja 2015. aastal 72 %). 17 esinduskogu⁴¹ (2018. aastal 10) ei esitanud ühtegi arvamust.

⁴⁰ 2018. aastal käsitles 62 % arvamustest algatusi, mille suhtes kohaldatakse subsidiaarsuse põhimõtte järgimise kontrolli mehhanismi, ja 38 % arvamustest käsitles muid algatusi.

⁴¹ Austria *Bundesrat* ja *Nationalrat*, Belgia *Chambre des représentants / Kamer van volksvertegenwoordigers*, Bulgaaria *Narodno Sabranie*, Eesti *Riigikogu*, Horvaatia *Hrvatski Sabor*, Iirimaa *Oireachtas (Dáil ja Seanad Éireann)*, Kreeka *Vouli ton Ellinon*, Küprose *Vouli ton Antiprosopon*, Luksemburgi *Chambre des Députés*, Läti *Saeima*, Sloveenia *Državni svet* ja *Državni zbor*, Soome *Eduskunta*, Taani *Folketing* ja Ühendkuningriigi *House of Commons*.

Kõige rohkem arvamusi esitas 2019. aastal Tšehhi *Senát* (21 arvamust). Kümme muud parlamenti või esinduskogu, kes esitasid 2019. aastal kõige enam arvamusi, olid Rumeenia *Camera Deputaţilor* (15 arvamust), Portugali *Assembleia da República* (14 arvamust), Tšehhi *Poslanecká sněmovna* (13 arvamust), Prantsusmaa *Sénat* (12 arvamust), Saksamaa *Bundesrat* (11 arvamust), Hispaania *Cortes Generales* (8 arvamust), Ühendkuningriigi *House of Lords* (8 arvamust), Itaalia *Senato della Repubblica* (7 arvamust), Rumeenia *Senat* (7 arvamust) ja Rootsi *Riksdag* (7 arvamust). Need esinduskogud olid kõige aktiivsemad ka 2018. aastal (ehkki järjestus oli teine).

Kuigi enamik esinduskogusid registreeris esitatud arvamuste arvu järsu vähenemise, esitasid kaks esinduskogu 2019. aastal rohkem arvamusi kui 2018. aastal: Ungari *Országgyűlés* (2019. aastal 5 arvamust, 2018. aastal 3) ja Madalmaade *Eerste Kamer* (2019. aastal 6 arvamust, 2018. aastal 2).

1. lisas on esitatud saadetud arvamuste arv esinduskogude kaupa.

Poliitilises dialoogis esitatud arvamuste põhiteemad

Nagu varasematelgi aastatel, käsitlesid liikmesriikide parlamentide esitatud arvamused 2019. aastal mitmesuguseid teemasid. Liikmesriikide parlamentidelt said enim tähelepanu järgmised viis paketti, millest igaühe kohta esitati 5–9 arvamust⁴²:

1. Kvalifitseeritud häälteenamusega hääletamise korra laiendamine – 9 arvamust.
2. Subsidiaarsus ja parem õigusloome – 8 arvamust.
3. Õigusriigi põhimõtte tugevdamine – 6 arvamust.
4. Euroopa kestliku arengu saavutamine – 5 arvamust.
5. Võitlus veebis leviva väärinfoga – 5 arvamust.

- *Kvalifitseeritud häälteenamusega hääletamise korra laiendamine*

⁴² Ühegi üksiku dokumendi kohta ei esitatud üle kuue arvamuse. 2. lisas on loetletud dokumendid, mille kohta esitati üle nelja arvamuse; ükski neist dokumentidest ei olnud seadusandlik ettepanek.

Komisjon oli võtnud kohustuse uurida viise, kuidas muuta otsuste tegemine tõhusamaks, tehes kindlaks valdkonnad, kus võiks rakendada kvalifitseeritud häälteenamusega hääletamise korda⁴³. Selleks võttis komisjon vastu neli teatist neljas olulises poliitikavaldkonnas: ühine välis- ja julgeolekupoliitika (12. september 2018)⁴⁴, maksustamine (15. jaanuar 2019)⁴⁵, energia ja kliima (9. aprill 2019)⁴⁶, ning sotsiaalpoliitika (16. aprill 2019)⁴⁷.

Nende teatiste kohta laekus üheksa arvamust kuue liikmesriigi parlamendilt⁴⁸. Neis arvamustes väljendati üldjuhul vastuseisu kvalifitseeritud häälteenamusega hääletamise korra laiendamisele, kuna leiti, et riikide suveräänsuse ja huvide kaitseks oli vaja säilitada neis valdkondades ühehääline otsuste tegemine. Mõni esinduskogu oli ka arvamusel, et ühehääline otsuste tegemine toimus neis valdkondades hästi ja ei takistanud edusammude tegemist ELi tasandil.

Komisjon vastas, et välis- ja julgeolekupoliitika valdkonnas on ühehäälsuse nõue teatud juhtudel mõjutanud ELi suutlikkust astuda kiiresti samme üleilmsetes küsimustes ning et olla suuteline jätkuvalt kujundama oma tulevikku, peaks EL tõhustama oma otsuste tegemist, kasutades kõiki aluslepingute alusel olemas olevaid võimalusi. Seoses maksustamisega rõhutas komisjon, et ELi tasandi koordineeritud tegevus on oluline, et kaitsta liikmesriikide tulusid ning tagada õiglus maksukeskkonnas ja siseturu nõuetekohane toimimine.

Kuigi üleilmastumine ja digiteerimine on tekitanud ühiseid maksupoliitikaga seotud probleeme, mille jaoks on vaja ühiseid lahendusi, ei ole EL suutnud ühehäälsuse nõudest tulenevate piirangute tõttu kiiresti tegutseda ja reageerida. Kvalifitseeritud häälteenamusega hääletamise korral jõuaksid liikmesriigid maksuküsimustes kiiremini tõhusamate lahendusteni. Peale selle saaks seadusandliku tavamenetluse rakendamisel anda maksuotsustesse oma panuse ka Euroopa Parlament, millega oleksid esindatud kodanike seisukohad ja suureneks vastutus. Energia- ja kliimapolitiika kohta märkis komisjon, et praegune energia maksustamise kord põhjustab siseturul moonutusi, kuna konkureerivate kütuste suhtes kohaldatakse eri maksumäärasid ja -baase. Seepärast on kõikide energiaallikate võrdne kohtlemine vastavalt nende panusele energialiidu eesmärkide saavutamisse (nt säästva energia kasutamise edendamisse ja energia raiskamise vältimisse) aspekt, mida tuleb arvesse võtta tulevases energia maksustamise reformis. Selle jaoks on oluline leida kompromisslahendused, mis kajastavad liikmesriikide huve ning konkreetseid majanduslikke ja sotsiaalseid tingimusi.

Seoses sotsiaalpoliitikaga selgitas komisjon, et ta oli rakendanud sillaklauslite kasutamise suhtes sihipärast lähenemisviisi. Komisjon soovitas kasutada neid klausleid üksnes diskrimineerimiskeeluga seotud probleemide korral ning töötajate sotsiaalkindlustust ja -kaitset käsitlevate soovitude vastuvõtmiseks, kui kvalifitseeritud häälteenamusega hääletamine muudaks ühiste probleemide kiire lahendamise liikmesriikide jaoks lihtsamaks.

---

⁴³ Vt president Junckeri 12. septembri 2018. aasta kõne Euroopa Liidu olukorrast ning komisjoni 2019. aasta tööprogramm (COM(2018) 800 final, 23.10.2018).

⁴⁴ COM(2018) 647 final, 12.9.2018.

⁴⁵ COM(2019) 8 final, 15.1.2019.

⁴⁶ COM(2019) 177 final, 9.4.2019.

⁴⁷ COM(2019) 186 final, 16.4.2019.

⁴⁸ Tšehhi *Poslanecká sněmovna* (üks aramus maksustamise ning üks energia ja kliima kohta), Tšehhi *Senát* (kolm arvamust vastavalt maksustamise, energia ja kliima ning sotsiaalpoliitika kohta), Ungari *Országgyűlés* (üks aramus, mis käsitles maksustamist, ühist välis- ja julgeolekupoliitikat ning sotsiaalpoliitikat), Malta *Kamra tad-Deputati* (maksustamise kohta), Madalmaade *Eerste Kamer* (energia ja kliima kohta) ning Rootsi *Riksdag* (maksustamise kohta).

- *Subsidiaarsus ja proportsionaalsus*

23. oktoobril 2018 vastu võetud teatises „Subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte rolli suurendamine ELi poliitikakujundamises“,⁴⁹ 2017. aasta subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse aruandes⁵⁰ ning aruandes suhete kohta liikmesriikide parlamentidega⁵¹ kirjeldab komisjon, kuidas ta kavatseb järgida subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse rakkerühma „Teeme vähem, aga paremini“ soovitusi.

2019. aastal laekus selle paketi kohta kuus arvamust kuue liikmesriigi parlamendilt⁵² ja üks aramus piirkondlikult parlamendilt⁵³. Kõik esinduskogud väljendasid üldjuhul heameelt rakkerühma töö üle, toetasid aktiivse subsidiaarsuse põhimõtet ja kiitsid heaks järelmeetmed, mille komisjon oli juba võtnud.

Mõni esinduskogu esitas soovitusi selle kohta, kuidas komisjon saaks oma ettepanekute koostamisel suhelda paremini liikmesriikide parlamentidega. Komisjonil soovitati parandada oma algatuste kavandamist, et liikmesriikide parlamendid saaksid paremini kavandada oma subsidiaarsuse kontrole, ja/või parandada oma mõjuhinnangute kvaliteeti ja anda nende kohta kõigis ametlikes keeltes rohkem teavet. Esitati teisigi soovitusi, et parandada liikmesriikide parlamentide poolt õigusloome-etapis tehtavat kontrolli. Näiteks soovitati korraldada arutelusid liikmesriikide parlamentide ja Euroopa Parlamendi esindajatega, kui ettepaneku kohta on esitatud mitu põhjendatud arvamust, või arutada liikmesriikide parlamentide tehtud tähelepanekuid nõukogu töörühmades. Mõni parlament soovitas ka selliseid meetmeid, mille jaoks tuleb muuta aluslepingut. Näiteks soovitati pikendada põhjendatud arvamuste esitamiseks ette nähtud ajavahemikku 12 nädalale, vähendada nn kollase kaardi menetluse algatamiseks vajalike põhjendatud arvamuste arvu, võimaldada põhjendatud arvamuste rajanemist proportsionaalsusel, kehtestada komisjonile vastamiseks ametlik tähtaeg ja anda Euroopa Parlamendile volitused algatada õigusakti vastuvõtmine.

Oma vastustes väljendas komisjon heameelt selle üle, et liikmesriikide parlamendid toetasid komisjoni teatistes tutvustatud algatusi, ning kinnitas, et ta tegi ettevalmistusi nende elluviimiseks. Komisjon oli nõus vajadusega anda teavet selle kohta, kuidas on ettepanekud kooskõlas subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõttega, ning rõhutas, et mõjuhinnangute kommenteeritud kokkuvõtted avaldatakse kahtlemata kõikides ELi keeltes. Komisjon toonitas, et ta on teinud tööd oma tööprogrammis välja kuulutatud algatusi käsitleva teabe üksikasjalikkuse ja usaldusväärsuse suurendamiseks, ning pidas huvipakkuvaks soovitusi korraldada arutelusid esitatud ettepanekute üle. Võttes teadmiseks soovitusel, mis eeldasid aluslepingu muutmist, märkis komisjon, et lähitulevikus ei ole ühtki sellist muudatust kavas.

- *Õigusriigi põhimõte*

---

⁴⁹ COM(2018) 703 final, 23.10.2018. Vt ka 2018. aasta aruande punkt 2.1 ning 2019. aastal rakendatud meetmete kohta käesoleva aruande punkt 2.1.

⁵⁰ COM(2018) 490 final, 23.10.2018.

⁵¹ COM(2018) 491 final, 23.10.2018.

⁵² Itaalia *Camera dei Deputati*, Leedu *Seimas*, Rootsi *Riksdag*, Rumeenia *Camera Deputaţilor*, Saksamaa *Bundesrat* ja Tšehhi *Senát*. Soome *Eduskunta* ei saanud komisjonile arvamust, kuid avaldas teatist käsitleva avalduse oma veebisaidil. Poola *Senat* oli esitanud arvamuse juba 2018. aasta detsembris (vt 2018. aasta aruande punkt 2.1).

⁵³ Baieri liidumaa *Landtag*.

3. aprillil 2019 võttis komisjon vastu teatise „Õigusriigi edasine tugevdamine liidus. Hetkeseis ja võimalikud edasised sammud“⁵⁴. Selle eesmärk oli anda ülevaade olemasolevatest vahenditest, mille abil lahendada ELis õigusriigi põhimõtte järgimisel tekkivaid probleeme, ning algatada mõttevahetus selle üle, kuidas seda põhimõtet tugevdada. Järelmeetmena võttis komisjon 17. juulil 2019 vastu teatise „Õigusriigi tugevdamine liidus. Tegevuskava“,⁵⁵ milles on sätestatud konkreetsed meetmed selles valdkonnas tegutsemiseks.

Nende teatiste kohta laekus kuus arvamust viie liikmesriigi parlamendilt⁵⁶. Arvamustes üldjuhul kiideti heaks töö, mida komisjon tegi õigusriigi põhimõtte edendamiseks ja kaitsmiseks ELis, ning nõustuti vajadusega täiustada ja tugevdada olemasolevaid vahendeid, et kaitsta ELi põhiväärtusi. Mõni esinduskogu rõhutas ka, et on tähtis pidada liikmesriikidega õigusriigi teemal pidevat dialoogi.

Oma vastustes rõhutas komisjon, et nagu on selgitatud Euroopa Liidu Kohtu praktikas, on õigusriigi põhimõtte austamine nii riiklik kui ka ELi küsimus ning ELi institutsioonide ülesanne on käsitleda neid küsimusi institutsioonilises raamistikus. Komisjon juhtis tähelepanu liikmesriikide parlamentide keskele rollile õigusriigi tagamisel liikmesriikides, seda nii seadusandjate kui ka täidesaatva võimu kontrollijatena. Samuti selgitas komisjon, et kavandatud õigusriigi põhimõtte järgimise läbivaatamise tsüklil peaks olema ennetusvahend, et teha kindlaks probleemid ja luua võimalus dialoogiks. Komisjon jälgib protsessi tihedas koostöös liikmesriikide ametiasutustega.

- *Euroopa kestliku arengu saavutamine*

30. jaanuaril 2019 võttis komisjon vastu aruteludokumendi „Euroopa kestliku arengu saavutamine aastaks 2030“,⁵⁷ et suunata mõttevahetust selle üle, kuidas saab EL kõige paremini saavutada Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni 2030. aasta kestliku arengu eesmärgid.

Selle aruteludokumendi kohta laekus nelja liikmesriigi parlamendilt⁵⁸ viis arvamust, milles tõstatati mitmesuguseid küsimusi. Nende hulka kuulusid kestlikkusele ülemineku piirkondlikud ja sotsiaalsed aspektid, vajadus kaasata sellesse üleminekusse kõik sidusrühmad, ühelt poolt majanduskasvu ja maailma kaubanduse arengu ning teiselt poolt kestlikkuse kokkusobivus ning vajadus toetada haridust, nii ELis kui ka arengumaades.

Oma vastustes nõustus komisjon, et kestliku arengu eesmärkide saavutamiseks tuleb teha üleilmsel, ELi, riigi, piirkonna ja kohalikul tasandil tulemuslikku koostööd, pidades kinni subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõttest. Komisjon märkis, et liikmesriikide parlamentidel on oluline roll, kuna edusammud sõltuvad suuresti liikmesriikide kõikidel tasanditel võetavatest meetmetest. Samuti rõhutas komisjon, et käivitatud on sellised meetmed nagu üleminekuetapis olevate suure kivisöesõltuvuse ja CO₂-heitega piirkondade toetamise

---

⁵⁴ COM(2019) 163 final, 3.4.2019.

⁵⁵ COM(2019) 343 final, 17.7.2019.

⁵⁶ Saksamaa *Bundesrat* (kummagi teatise kohta üks arvamus), Madalmaade *Eerste Kamer* (COM(2019) 343 kohta) ja *Tweede Kamer* (COM(2019) 163 kohta), Rumeenia *Senat* (COM(2019) 163 kohta), Rootsi *Riksdag* (COM(2019) 163 kohta).

⁵⁷ COM(2019) 22 final, 30.1.2019.

⁵⁸ Tšehhi *Poslanecká sněmovna* ja *Senát*, Madalmaade *Eerste Kamer* (kaks järjestikust arvamust), Rumeenia *Camera Deputaţilor*.

algatus, kandmaks hoolt selle eest, et üleminek kliimaneutraalsusele on õiglane ja põhineb solidaarsusel ning et sel üleminekul ei jäeta tähelepanuta ühtki piirkonda ega kodanikku.

- *Võitlus veebis leviva väärinfoga*

26. aprillil 2018 võttis komisjon vastu teatise „Euroopa lähenemisviis veebis leviva väärinfoga võitlemiseks“⁵⁹. 2. detsembril 2018 järgnes teatisele aruanne⁶⁰ teatise rakendamise kohta, millega koos esitati väärinfovastane tegevuskava⁶¹.

2019. aastal laekus nende algatuste kohta viis arvamust nelja liikmesriigi parlamendilt⁶². Neis paluti selgitada selliseid küsimusi nagu väärinfo määratlemine, väärinfoga võitlemise ja tsensuuri vaheline piir, faktikontrollijate roll ja sõltumatus ning keskendumine Venemaalt pärit väärinfole.

Oma vastustes nõustus komisjon, et teatistes kasutatud mõisteid, nagu „väärinfo“, samuti väljakuulutatud meetmeid, ei tohiks kasutada tsenseerimiseks, ning rõhutas, et teatistes oli selgelt välditud sõnavõtude kriminaliseerimist ja uute ebaseadusliku infosisu kategooriate loomist. Komisjon selgitas, et tugevate ja sõltumatute faktikontrollijate tihe võrgustik on heas seisundis digitaalse ökosüsteemi oluline tingimus ning et seepärast oli komisjon hõlbustanud Euroopa sõltumatute faktikontrollijate organisatsioonide vaheliste sidemete arendamist, luues taristu piiriüleseks koostööks, pakkumata sealjuures rahalist toetust ja teostamata mis tahes kontrolli nende toimetamispõhimõtete üle. Seoses väliste väärinfo allikatega märkis komisjon, et oli kindlaid tõendeid Venemaalt pärit väärinfo kohta ning kuigi väärinfo strateegiaid rakendasid ka muud kolmandad riigid, oli Venemaa tegevus süstemaatiline, hästi rahastatud ja ulatuslikum kui teiste riikide oma.

Ühised omaalgatuslikud arvamused

Komisjon sai 2019. aastal liikmesriikide parlamentidelt kaks ühist omaalgatuslikku arvamust. Mõlemad olid Visegrádi rühma riikide (V4) kuue esinduskogu⁶³ allkirjastatud. Üks ühisarvamus käsitles Euroopa Liidu laienemist, toetades Lääne-Balkani riikide ühinemist. Teine käsitles mitmeaastast finantsraamistikku, mille puhul V4 parlamendid on taotlenud ühisele põllumajanduspoliitikale ja ühtekuuluvuspoliitikale samal tasemel rahaliste vahendite eraldamist kui eelmises finantsraamistikus.

5. KONTAKTID, KÜLASKÄIGUD, KOOSOLEKUD JA KONVERENTSID

Komisjoni külaskäigud liikmesriikide parlamentidesse ja kohtumised liikmesriikide parlamentidega

2019. aastal külastasid komisjoni liikmed liikmesriikide parlamente ja kohtusid nende delegatsioonidega kokku 55 korral (vt kaart allpool), mida on vähem kui varasematel aastatel

---

⁵⁹ COM(2018) 236 final, 26.4.2018.

⁶⁰ COM(2018) 794 final, 5.12.2018.

⁶¹ JOIN(2018) 36 final, 5.12.2018.

⁶² Tšehhi *Poslanecká sněmovna* ja *Senát*, Saksamaa *Bundesrat* (arvamused COM(2018) 794 ja JOIN(2018) 36 kohta), Madalmaade *Eerste Kamer* (kaks uut arvamust COM(2018) 36 kohta, mis olid jätkuks 2018. aasta arvamusele). Saksamaa *Bundesrat* ja Madalmaade *Eerste Kamer* olid esitanud ühe arvamus COM(2018) 236 kohta juba 2018. aastal.

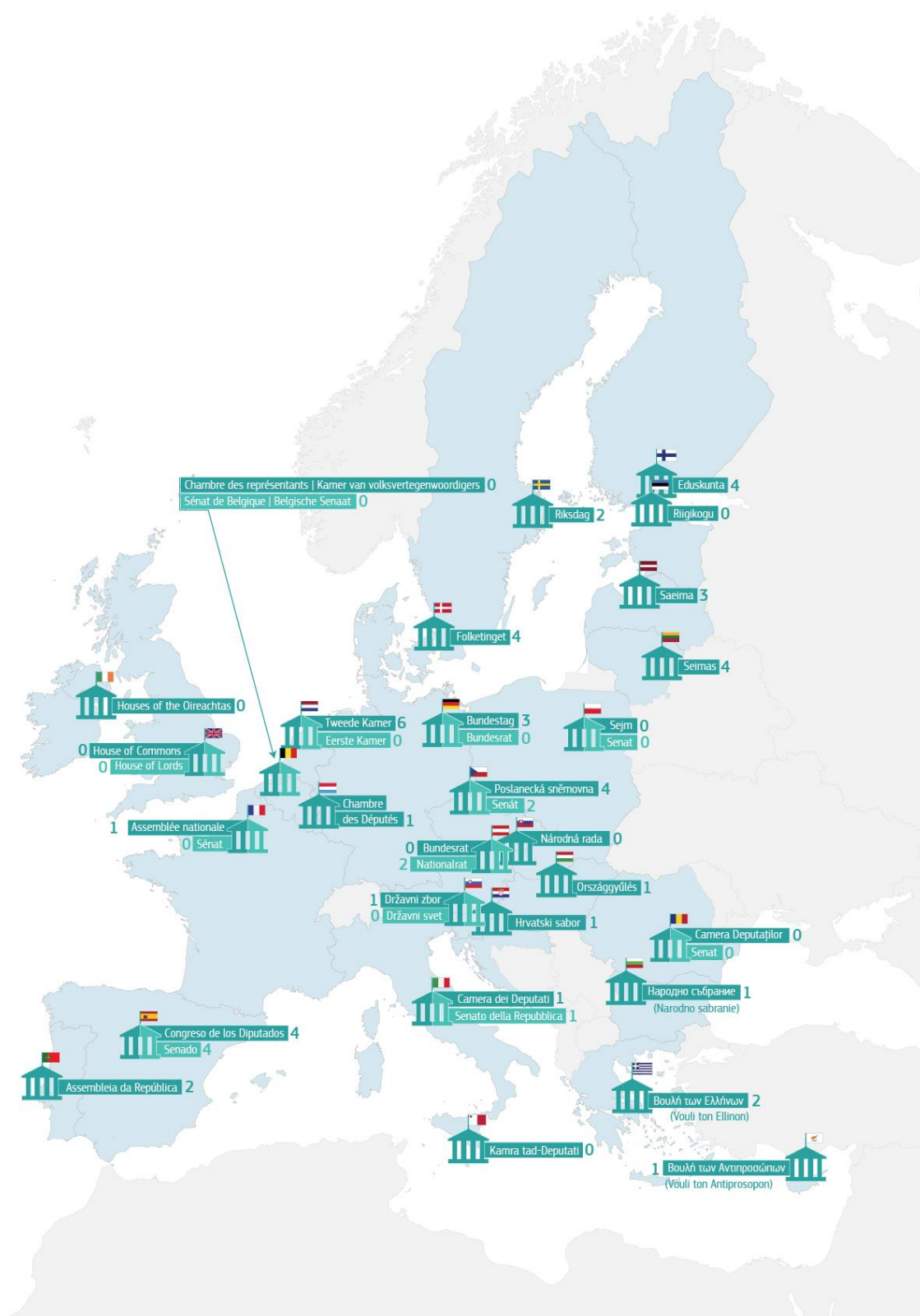
⁶³ Tšehhi *Poslanecká sněmovna* ja *Senát*, Ungari *Országgyűlés*, Poola *Sejm* ja *Senat*, Slovakkia *Národná rada*.

(2018. aastal 140), kuna 2019. aasta oli üleminekuaasta, mil vahetus komisjoni koosseis. Kokku tegid Junkceri komisjoni liikmed oma ametiajal 915 külaskäiku. See tihe suhtlemine liikmesriikide parlamentidega jätkub, kuna president von der Leyen on nõudnud, et iga volinik peab külastama oma ametiaja kahe esimese aasta jooksul kõiki liikmesriike ja kohtuma korrapäraselt liikmesriikide parlamentidega.

ELi Brexiti läbirääkimiste juht Michel Barnier kohtus 2019. aastal samuti 13 liikmesriigi parlamendiga nii oma EL 27 pealinnadesse tehtud külaskäikude raames kui ka kohtumistel Brüsselis, et teavitada neid Ühendkuningriigiga peetavatest läbirääkimistest. Need kontaktid jätkuvad ning neid süvendatakse ELi ja Ühendkuningriigi tulevaste suhete üle peetavate läbirääkimiste raames.

Komisjoni ametnikud (peamiselt kõrgema tasandi ametnikud) osalesid 2019. aastal enam kui 40-l liikmesriikide parlamentide komisjonide koosolekul, et arutada seadusandlikke ettepanekuid tehnilisemal tasandil. Samuti tegid komisjoni ametnikud liikmesriikide parlamentide esindajatele Brüsselis 13 ettekannet sellistel teemadel nagu parem õigusloome, tõhusam õigusloome maksustamise ja sotsiaalsoliitika valdkonnas, Brexitiks valmistumise õigusaktid ning ELi ja Mercosuri vaheline kaubandusleping. Peale selle hoidsid komisjoni esindused liikmesriikides pidevat kontakti liikmesriikide parlamentidega, eriti seoses Euroopa semestri protsessi ja muude majandusküsimustega.

Komisjoni liikmete külastused liikmesriikide parlamentidesse ja kohtumised liikmesriikide parlamentidega 2019. aastal (kõik liikmesriigid kokku: 55)

Parlamentidevahelised kohtumised ja konverentsid

2019. aastal toimus mitu olulist parlamentidevahelist kohtumist ja konverentsi,⁶⁴ sealhulgas:

- Euroopa Liidu parlamentide Euroopa Liidu asjade komisjonide konverents (COSAC⁶⁵);
- Euroopa Liidu liikmesriikide parlamentide esimeeste konverents⁶⁶;
- Euroopa parlamentaarne nädal⁶⁷;
- parlamentidevaheline stabiilsuse, majanduse koordineerimise ja juhtimise konverents⁶⁸;
- ühist välis- ja julgeolekupoliitikat ning ühist julgeoleku- ja kaitsepoliitikat käsitlevad parlamentidevahelised konverentsid⁶⁹ ning
- Europol parlamentaarset ühiskontrolli töörühma kohtumised⁷⁰.

2019. aasta kaks COSACi esimeeste istungit toimusid 20.–21. jaanuaril Bukarestis ja 21.–22. juulil Helsingis. Volinik Crețu osales Bukaresti istungil. Delegaadid käsitlesid nõukogu eesistujariikide Rumeenia ja Soome prioriteete, ühtekuuluvust ja lähenemist (Bukarestis) ning Euroopa eelarvet (Helsingis).

---

⁶⁴ Üksikasjalikum teave nende kohtumiste kohta on esitatud Euroopa Parlamendi aruandes Euroopa Parlamendi ja liikmesriikide parlamentide suhete kohta:

<http://www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/home/annual-reports.html>.

⁶⁵ COSAC on ainus parlamentidevaheline foorum, mis on sätestatud aluslepingutes protokollis nr 1 riikide parlamentide rolli kohta Euroopa Liidus. Tavaliselt koguneb COSAC kahel korral (üks esimeeste istung, üks täiskogu istung) liikmesriigis, mis on Euroopa Liidu Nõukogu rotatsiooni korras vahetuv eesistujariik. Komisjonil on COSACis vaatleja staatus. Teavet COSACi kohta leiab veebisaidilt:

<https://secure.ipex.eu/IPEXL-WEB/conference/getconference.do?type=082dbcc564afa0210164b2da9f5102f8&appLng=ET>.

⁶⁶ Euroopa Liidu liikmesriikide parlamentide esimeeste konverentsi peetakse igal aastal liikmesriigis, mis oli eelnenud aasta teisel poolel Euroopa Liidu Nõukogu rotatsiooni korras vahetuv eesistujariik. 2019. aasta kohtumine toimus Viinis 8.–9. aprillil. Lisateave:

<https://secure.ipex.eu/IPEXL-WEB/euspeakers/getspeakers.do?id=082dbcc56776849501677a126fd102fa&appLng=ET>.

⁶⁷ Euroopa parlamentaarne nädal toimus Euroopa Parlamendis 18.–19. veebruaril 2019. Osalesid asepresident Dombrovskis ning volinikud Moscovici, Oettinger ja Thyssen. Lisateave:

<http://www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/high-level-conferences/european-parliamentary-week.html>.

⁶⁸ 30. septembril ja 1. oktoobril Helsingis toimunud konverentsil osales asepresident Katainen. Esimesel poolaastal oli see konverents, nagu eelmiselgi aastal, osa Euroopa parlamentaarsest nädalast. Lisateave:

<https://secure.ipex.eu/IPEXL-WEB/conference/getconference.do?id=8a8629a86b273e34016bae266fb84cab&appLng=ET>.

⁶⁹ Toimus kaks konverentsi: üks Bukarestis 7.–8. märtsil ja teine Helsingis 4.–6. septembril. Kõrge esindaja / asepresident Mogherini osales mõlemal konverentsil videokonverentsi teel. Lisateave:

<https://secure.ipex.eu/IPEXL-WEB/conference/getconference.do?id=082dbcc568350fdf0168380271d80410&appLng=ET> ja

<https://secure.ipex.eu/IPEXL-WEB/conference/getconference.do?id=8a8629a86b273e34016b6ff76cbb2295&appLng=ET>.

⁷⁰ Toimus kaks kohtumist: üks Bukarestis 24.–25. veebruaril ja teine Brüsselis 23.–24. septembril. Volinik King osales mõlemal. Lisateave:

<https://secure.ipex.eu/IPEXL-WEB/conference/getconference.do?id=082dbcc568350fdf016837feb8770407&appLng=ET> ja

<https://secure.ipex.eu/IPEXL-WEB/conference/getconference.do?id=8a8629a86b273e34016bae32ac2b4cb7&appLng=ET>.

23.–25. juunil Bukarestis toimunud COSACi LXI täiskogu istungil arutati eesistujariik Rumeenia saavutusi, rahvusvahelisi kaubandussuhteid seoses Brexitiga, Euroopa haridusruumi olulist rolli ühtse turu ümberkujundamisel ja tugevdamisel ning innovatsiooni- ja tehnoloogiapõhise majanduse teemal.

1.–3. detsembril Helsingis toimunud COSACi LXII täiskogu istungil osalesid asepresident Šefčovič ja ELi Brexiti läbirääkimiste juht Barnier, kes arutasid delegaatidega uue komisjoni ülesehitust ja poliitilist tegevuskava, komisjoni suhteid liikmesriikide parlamentidega ja Brexitit. Delegaadid arutasid ka liikmesriikide parlamentide võimalikku rolli Euroopa tuleviku teemalisel konverentsil, eesistujariik Soome tulemusi, õigusriigi põhimõtte edendamist ELis, ELi põhiõiguste hartat ja Euroopa kliimastrateegiat.

Komisjon esitas COSACi mõlemal täiskogu istungil vastu võetud seisukohtade kohta kirjalikud vastused⁷¹.

6. PIIRKONDLIKE PARLAMENTIDE ROLL

Piirkondlikud parlamendid aitavad kaudselt kaasa komisjoni ja liikmesriikide parlamentide vahelistele suhetele. Aluslepingute protokollis nr 2 on sätestatud, et ELi õigusaktide eelnõude subsidiaarsuse kontrollimisel eesmärgiga esitada põhjendatud arvamusi konsulteerivad liikmesriikide parlamendid vajaduse korral seadusandlikke volitusi omavate piirkondlike parlamentidega⁷².

Piirkondlike parlamentide liikmed on esindatud ka Regioonide Komitees, kes teostab järelevalvet subsidiaarsuse järelevalve võrgustiku ja selle veebiplatvormi kaudu, mis on ette nähtud toetamaks seadusandlike volitustega piirkondlike parlamentide osalemist subsidiaarsuse põhimõtte järgimise alase varajase hoiatamise mehhanismis (REGPEX)⁷³.

Ehkki aluslepingud ei sisalda ühtki sõnaselget sätet komisjoni ja piirkondlike parlamentide vahelise otsese suhtlemise kohta, esitas mõni piirkondlik parlament, eeskätt Saksamaa liidumaade parlamendid, resolutsioonid, mis sisaldasid märkusi subsidiaarsuse (Bavaria liidumaa *Landtag*), Euroopa tuleviku (Baden-Württembergi liidumaa *Landtag*) ja mitme komisjoni ettepaneku poliitiliste aspektide kohta, otse komisjonile. Seega on piirkondlikud parlamendid juhtinud tähelepanu oma huvile väljendada oma Euroopa poliitikakujundamisega seotud seisukohti otse. Suurregiooni piirkondlik parlamentaarne nõukogu⁷⁴ esitas 2019. aastal soovitusel ühtekuuluvuspoliitika, Moseli veeteed arendamise, piiriülese tööhõivega seotud probleemide, ringmajanduse, raudteetranspordi, mitmekeelsuse edendamise ja digitaalse tsiviilkohtu kohta. Komisjon vastas kõikidele piirkondlikelt parlamentidelt ja nende organisatsioonidelt saadud resolutsioonidele.

⁷¹ Avaldatud koos muude COSACi dokumentidega aadressidel:

<https://secure.ipex.eu/IPEXL-WEB/conference/getconference.do?id=082dbcc5677baaf301677f58eea00469&appLng=ET> ja <https://secure.ipex.eu/IPEXL-WEB/conference/getconference.do?id=8a8629a86bc08c43016bd61f04da09fb&appLng=ET>.

⁷² Subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamist käsitleva protokollis nr 2 artikli 6 esimene lõik.

⁷³ <http://portal.cor.europa.eu/subsidiarity/regpex/Pages/default.aspx>. Lisateavet Regioonide Komitee tegevuse kohta seoses subsidiaarsuse põhimõtte järgimise kontrolliga leiab punktist 2.4.

⁷⁴ Nõukokku kuuluvad parlamendiliikmed Saarimaalt, Rheinland-Pfalzi liidumaalt (Saksamaa), Luksemburgist, Grand Esti piirkonnast (Prantsusmaa), Vallooniast ja saksakeelse kogukonna parlamentidest (Belgia).

Flaami parlament saatis Belgia föderaalparlamendi kaudu komisjonile arvamuse ELi Brexiti-järgse strateegia kohta⁷⁵.

Volinik Cretu ja ELi Brexiti läbirääkimiste juht Barnier osalesid Euroopa piirkondade ja linnade 8. tippkohtumisel, mille korraldas 14.–15. märtsil 2019 Bukarestis Euroopa Regioonide Komitee. Nad arutasid Euroopa Liidu Piirkondlike Seadusandlike Kogude Konverentsi (CALRE) eesistuja Donatella Porziga piirkondlikke poliitikaküsimusi ja Brexiti mõju.

2019. aastal pidas president Juncker kõne Baden-Württembergi, Saarimaa ja Tüüringi liidumaa (Saksamaa) piirkondlikus parlamendis. Ta osales ka saksakeelsete piirkondlike parlamentide Euroopa konverentsil, mille korraldasid üheskoos Austria, Itaalia Lõuna-Tirooli ja Belgia saksakeelse kogukonna parlamendid.

7. KOKKUVÕTE

2019. aasta oli Lissaboni lepingu jõustumisest alates esimene aasta, mil liikmesriikide parlamendid ei saatnud komisjonile ühtki põhjendatud arvamust. Liikmesriikide parlamentide saadetud muud liiki arvamustest 75 % käsitles komisjoni muid kui seadusandlikke algatusi või olid omaalgatuslikud arvamused. See näitab selgelt liikmesriikide parlamentide huvi anda komisjoni töösse tulevikku suunatud poliitiline panus otsustusprotsessi varajases etapis.

Komisjon tegi suuri jõupingutusi, et järgida subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse rakkerühma „Teeme vähem, aga paremini“ esitatud soovitusi, eelkõige oma parema õigusloome alases töös, mille eesmärk on paremini koostada ja põhjendada ELi õigusakte ning tagada, et neis lähtutakse subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõttest. Samuti aitas komisjon liikmesriikide parlamentidel täita tõhusamalt oma rolli, jättes põhjendatud arvamuste esitamiseks ette nähtud kaheksanädalasest ajavahemikust välja jõulude/aastavahetuse perioodi ning esitades koondvastuseid, kui konkreetse paketi puhul väljendas subsidiaarsusega seotud muresid suur arv liikmesriikide parlamente.

Komisjoni liikmed pidasid ka 2019. aastal liikmesriikide parlamentidega korrapäraseid arutelusid, mis on olulised, toomaks ELi lähemale oma kodanikele.

President Ursula von der Leyeni juhitud uus komisjon asus ametisse 1. detsembril 2019. Uus komisjon suhtleb külaskäikude ja vahetuste kaudu veelgi tihedamalt liikmesriikide parlamentidega, kuna president von der Leyen on nõudnud, et iga volinik peab külastama oma ametiaja kahe esimese aasta jooksul kõiki liikmesriike ja kohtuma korrapäraselt liikmesriikide parlamentidega. Samuti paneb von der Leyeni komisjon oma poliitikas ja õigusloomealases töös erilist rõhku subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõttele.

---

⁷⁵ Komisjon registreeris selle arvamuse Belgia *Sénati/Senaati* arvamusena.